

de lærde Skoler. Jeg tør ikke smigre mig med den Tro, at den ærede Minister mere vil være med til at nedlægge Metropolitanskolen, som han tidligere har villet, men det var dog muligt, at man kunde komme til noget Saadant for nogle af Skolernes Vedkommende, som have viist sig meget svagt besøgte, især i Forbindelse med den Tanke, som jeg før antydede var kommen frem fra flere Skolemænd. Den ærede Minister sagde dernæst, at det var vanskeligt at gjennemføre denne Lønningsslov, men den har ifkun været i Folkethinget og kun een Gang til første Behandling i Lands-thinget, saa jeg tror ikke, at dens Gjennemførelse vilde være uoverkommelig. Det har i det Mindste viist sig, at Lønningssloven for Universtitet og de andre Lønningsslove under Kultusministeriet, skjøndt de maatte i Fellesudvalg, ere bleone gjennemførte; mange af Lærerne ved de lærde Skoler trænge haardt til en saadan Lov, og Folkethinget har gjentagne Gange udtalt Omfset derom. Nu siger den ærede Minister, at Loven af 1871 har gjort det nødvendigt at komme til dette, men fordi denne Lov har delt Undervisningen i to Dele: den historisk-sproglige og den mathematisk-naturvidenskabelige, tror jeg ikke, at man behøver at have Filologer til at bestyre de historisk-sproglige og Mathematikere til at bestyre de mathematisk-naturvidenskabelige Skoler; thi jeg tror, at man derved vil arbejde hen til, at der bliver lagt ensbidig Bægt paa disse Fag i Skolerne, og det burde der efter den Tanke, man havde med Loven, ikke lægges derpaa. Endelig sagde den ærede Minister, at jeg vilde netop gaa til fuldstændig Handlefrihed. Ja! det vil jeg ogsaa for et Ministerium, der staar i et saadant Forhold til Rigsdagen, at der er gjensidig Lidskild tilfede, men jeg tror ikke, at det er heldigt at gjøre det overfor et Ministerium som det nuværende. Loven, siger den høitærede Minister, gaar saa vidt, som det behøves, men jeg synes, at den i Birkeligheden giver, som det ogsaa er blevet indrømmet, fuldstændig Handlefrihed, og saa holder jeg ikke meget af den Slags Lov, som i deres Form have noget Indskrænkende, men i Birkeligheden give den fuldstændigste Handlefrihed. Jeg tror ikke, at det er heldigt at have saadanne Lovbestemmelser, som ikke betyde Noget, og det maa man sige, at, som Lovforslaget er af-fattet, saaledes som det er kommet fra Lands-thinget, have disse Bestemmelser, som jeg tror, jeg før paaviste, i Birkeligheden ikke Noget at betyde for Ministeriet og heller ikke for de Studerende, undtagen at de kunde give en vis Veiledning til at vælge Lærerne af Hensyn til Faget og ikke af Hensyn til Lærerygtigheden.

Brix: Jeg tror, at den høitærede Minister gjorde mig nogen Uret, naar han sagde, at jeg mente, at fordi en Mand havde underkastet sig en Prøve i Kinesisk, skulde han have Ret til

at blive Rektor. Nei, det er ikke saa. Jeg nærer ganske vist Beloville for Loven, saaledes som den oprindelig fremkom fra den høitærede Minister, om den end gif noget videre, end jeg kunde ønske. Jeg erkjender nemlig, at den Forandring, der er sket ved Skoleloven, ogsaa ganske naturligt medfører en Udvidelse af Retten til at blive Rektor i den Retning, som Skoleloven anviser; altsaa ligesom tidligere Hovedsagen var det filologiske Element, og man derfor kun tog Filologer til Rektorer, saaledes maa den ved Skoleloven indførte Forandring i Fagene Stilling, som det forekommer mig, ogsaa medføre en Forandring med Hensyn til Retten til at blive Rektor. Men det, hvorom jeg er uenig med den høitærede Minister, var det, han udtalte sidst, nemlig at det skulde være tilstrækkeligt til at være Rektor, at man var hjemme i et af Hovedsagene. Nu skal jeg bemærke, at Lovforslaget ikke indskrænker Retten til dem, der have taget Magisterkonferents i et af Hovedsagene. Jeg tror, det er aldeles forkert at opfatte Lovforslaget saaledes, at den, der tager Magisterkonferents i Engesk, har Ret til at aspirere til at blive Rektor, men Engesk er intet Hovedfag. Kemi er en ringe Bestanddel i hele Undervisningskredsen, men ogsaa den, der har Magisterkonferents i Kemi, kan aspirere til Rektor. Det er netop det Farlige ved Lovforslaget i sin nuværende Stikelse, at man saaledes gjør Magisterkonferents i et enkelt Fag tilstrækkeligt til at være Rektor. Nei, saa hellere give fuldstændig Frihed. I og for sig vilde jeg anse det for det Heldigste, om Overlærerne vare helbigere stillede, saaledes at Overlærersstillingen kunde være en passende Slutningsstilling for en Virksomhed i Skolens Tjeneste. Jeg kunde finde det ganske naturligt, at man sagde: I Kredsen af disse Folk kan man vælge Rektorer, fordi der dertil kræves særlige Egenstaber, som — det maa enhver indrømme — ikke kan vindes gennem Examen eller en vis Kundskabsmasse; men naar Overlærerne ere stillede saaledes, som de nu ere, gjør man Synd mod de Folk, som offre deres Liv for at erhverve sig de nødvendige Kundstaber for at styre en Skole, naar man stadig berøver dem Udsigten til at naae derop. Jeg tror dernæst, at der ved denne Lov gives en farlig Misvisning for mange unge Studerende, som se, at medens der hidtil fordreves et større Omfang af Kundstaber, Kundstaber i flere forskjellige Retninger, for at kunne opnaa Afgang til at blive Rektor, aabnes der ved denne Lov en Gjenvei; de ville sige: Du behøver ikke at studere saa og saa mange Fag, et enkelt Fag er nok. De mene saa at faae en Ret, men denne Ret vil i Praxis ikke betyde meget. Man vil meget sjelden komme til at tage en saadan Mand til Rektor, og Forholdene ville medføre, at, naar han ikke lægger ganske særegne Egenstaber for Dagen, vil man alligevel ikke vælge ham. Lægger han særegne Egenstaber for Dagen, saa